

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Zavod za školstvo Republike Hrvatske
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

33		%

II. Gramatika:

27		%

III. Stručni i civilizacijski dio:

26		%

Ukupni broj bodova:

86		%

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci

Nadnevak natjecanja: 28. travnja 2006.

I PRIJEVOD TEKSTA

Zadani tekst prevedi na hrvatski jezik:

E **tempestatibus** aquilo tussim movet, fauces exasperat, ventrem adstringit, urinam suppressit, horrores excitat, item dolores lateris et pectoris. Sanum tamen corpus **spissat** et mobilius atque expeditius **reddit**. Auster aures hebetat, sensum tardat, capitis dolores movet, alvum solvit, totum corpus **efficit** hebes, humidum, languidum. Ceteri venti, **quo** vel huic vel illi propiores sunt, eo magis **vicinos** his illisve **affectus faciunt**. Denique omnis calor lienem et iecur inflat, mentem hebetat; ut anima deficiat, ut sanguis prorumpat, efficit.

KOMENTAR: **tempestatibus** = ventis; **spisso 1.** = učvrstiti; **reddo, 3.** = činiti; **efficit** – glavni glagol; njega najprije prevedi!; **quo...** poveži s propiores; **vicinos affectus facere** = imati slične karakteristike/osobitosti

PRIJEVOD:

Prijevod: ukupno bodova

	33

II GRAMATIKA

1. Sljedeće stihove dopuni ponuđenim riječima pazeći na smisao, odgovarajući padež, rod i broj, odnosno lice i vrijeme glagola u indikativu: **ferreus, esse (prezent), lacrimae, nos**

Thoracibus precordia

Nostra saepta,

Ne in effundantur,

Cum lumina oculorum febriculosa

Salutem a petunt.

	4

2. Zaokruži rečenicu koja je gramatički **ispravno** napisana i prevedi je na hrvatski:

1. Sani esse videtur.
2. Medici dicunt se sanum esse.
3. Gaudio, quod scripsisti.
4. Aegrota deserenda non est.

	2

3. Glagole u zagradama stavi u odgovarajuće oblike:

1. Quot linguas calles, tot homines (valeo, 2.).
2. Si tacuisses, philosophus (maneo, 2.).
3. Rogavi, quid (ago, 3. - istovremenost, vos - subjekt).
4. Magister discipulos suos bonos existimat. (esse-
prezent)

	4

4. Riječi u zagradama stavi u odgovarajući oblik, tako da rečenica bude gramatički ispravna:

1. Medici, quamquam morbos (cognosco, 3.-prezent), tamen non omnes
..... (sano, 1.) possunt.
2. Marcus in (clinica) it, ut sororem (video, 2.).
3. (lingua) Latinam amamus.
4. Hippocrates (medicus) doctissimus et peritissimus (sum,
esse-perfekt) traditur.
5. (pollex) verso.

	8

5. U svakoj rečenici nalazi se **jedna** pogreška. Pronađi je, ispravi i potom ispravljene rečenice prevedi na hrvatski jezik:

1. Scis aegrotum a medici sanari.

Pogrešno: _____ Ispravno: _____

Prijevod rečenice: _____

2. Pater ego interrogat, num amicum aegrotum visitaverim.

Pogrešno: _____ Ispravno: _____

Prijevod rečenice: _____

3. Mixtura agitandum est.

Pogrešno: _____ Ispravno: _____

Prijevod rečenice: _____

	9

Gramatika: ukupno bodova:

	27

III STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. U sljedećim rečenicama nedostaju nazivi za pojedine dijelove tijela. Dopuni ih odgovarajućim nazivom pazeći na padež, rod i broj.

1. In cranio inclusum est.

2. Partes pedis sunt: dorsum,,, digiti.

	4

2. Prevedi ove izraze:

1. nasus externus - _____

2. remedium adiuvans - _____

3. radix dentis - _____

4. ad usum internum - _____

5. pro infantibus - _____

6. musculus longus colli - _____

7. intra musculos - _____

8. remedia separanda - _____

	8

3. U ovom zadatku navedene su neke od najčešćih kratica koje se koriste u recepturi. Napiši kako ih treba čitati, te što znače:

1. ad us.vet. _____ = _____

2. ad scat. _____ = _____

3. rep. _____ = _____

4. S. _____ = _____

	8

4. Napiši stručni naziv za sljedeće upale:

1. upala kože - _____

2. upala ždrijela - _____

3. upala mjehura - _____

	3

5. Rimljani su preuzeli pismo od, a oni od

	2

6. Iz vulgarnog latinskog jezika razvili su se jezici.

	1

Stručni vokabular i civilizacija: ukupno bodova:

	26

RJEŠENJA:

I PRIJEVOD:

Bodovi:

E tempestatibus – Od vjetrova _____	1
aquilo movet, - sjeverni vjetar/ sjevernjak potiče _____	1
tussim – kašalj _____	1
fauces exasperat, - nadražuje/ čini hrapavim grlo/ždrijelo _____	1
ventrem adstringit, - sapinje trbuh _____	1
urinam suppressit, - zaustavlja/ potiskuje urin/mokraću _____	1
horrores excitat, -potiče strahove _____	1
item dolores – isto tako / također bolove _____	1
lateris et pectoris. – prsa/ u prsima i pluća/ u plućima. _____	1
Sanum corpus – Zdravo tijelo _____	1
tamen spissat – ipak / opet čini čvrstim/ učvršćuje _____	1
et mobilius – i pokretnijim _____	1
atque expeditius - i lakšim/ bržim/ spretnijim _____	1
reddit. – čini. _____	1
Auster aures hebetat, - Južni vjetar/ južnjak oslabljuje uši/sluh _____	1
sensum tardat, -usporava osjet _____	1
capitis dolores movet, - potiče bolove glave/ u glavi _____	1
alvum solvit, - otvara želudac _____	1
totum corpus - čitavo tijelo _____	1
efficit hebes, - čini slabim, _____	1
humidum, languidum. – vlažnim i tromim. _____	1
Ceteri venti, - Ostali vjetrovi _____	1
quo propiores sunt, - što su bliži / sličniji _____	1
vel huic vel illi – bilo ovome/ prvome/ sjevernjaku bilo onome/ drugome/ južnjaku ____	1
eo magis – tim više _____	1
vicinos affectus faciunt. – imaju slične karakteristike/ osobitosti _____	1
his illisve – ovima ili onima _____	1
Denique omnis calor – Napokon svaka toplina _____	1
iecur et lienem inflat, - nadima jetru i slezenu _____	1
mentem hebetat; - otupljuje um; _____	1
efficit.- čini _____	1
ut anima deficiat, - da slabi duša _____	1
ut sanguis prorumpat, - (i) da krv provaljuje/ navire. _____	1

II. GRAMATIKA

1. ferreis, sunt, lacrimas, nobis
 2. 4. – Bolesnica se ne smije ostaviti.
 3. 1. vales, 2. mansisses, 3. ageretis, 4. esse
 4. 1. cognoscunt, sanare, 2. clinicam, videat, 3. linguam, 4. pollice, 5. medicus, fuisse
 5. 1.a medici-a medico, Znaš da je bolesnik liječen od liječnika. 2.ego-me, Otac me pita jesam li posjetio bolesnog prijatelja.
3. agitandum-agitanda, Mješavinu treba miješati.
-

	27

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. 1.cerebrum 2. pedis, planta, calx
 2. 1. vanjski nos, 2. pomoćno sredstvo, 3. korijen zuba, 4. za unutarnju upotrebu, 5. za djecu, 6. dugi vratni mišić, 7. u mišiće, 8. ljekovita sredstva koja treba odvojeno držati
 3. 1. ad usum veterinarium-za veterinarsku upotrebu, 2. ad scatulam-u kutiju, 3. repetatur-neka se ponovi, 4. signa, signetur-označi, neka se označi
 4. dermatitis, faringitis, cistitis
 5. Grka, Feničana
 6. romanski
-

	26

UKUPNO BODOVA: 86

TABLICA

BOD	%	BOD	%
1	1,16	44	51,16
2	2,33	45	52,33
3	3,49	46	53,49
4	4,65	47	54,65
5	5,81	48	55,81
6	6,98	49	56,98
7	8,14	50	58,14
8	9,30	51	59,30
9	10,47	52	60,47
10	11,63	53	61,63
11	12,79	54	62,79
12	13,95	55	63,95
13	15,12	56	65,12
14	16,28	57	66,28
15	17,44	58	67,44
16	18,60	59	68,60
17	19,77	60	69,77
18	20,93	61	70,93
19	22,09	62	72,09
20	23,26	63	73,26
21	24,42	64	74,42
22	25,58	65	75,58
23	26,74	66	76,74
24	27,91	67	77,91
25	29,07	68	79,07
26	30,23	69	80,23
27	31,40	70	81,40
28	32,56	71	82,56
29	33,72	72	83,72
30	34,88	73	84,88
31	36,05	74	86,05
32	37,21	75	87,21
33	38,37	76	88,37
34	39,53	77	89,53
35	40,70	78	90,70
36	41,86	79	91,86
37	43,02	80	93,02
38	44,19	81	94,19
39	45,35	82	95,35
40	46,51	83	96,51
41	47,67	84	97,67
42	48,84	85	98,84
43	50,00	86	100,00